

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**DE TRIBVS BONORVM || operum generibus,||
ELEEMOSYNA,|| IEIVNIO ET ORATIONE;|| de que eorundem
operum vi, vsu, & || ratione, LIBRI TRES,|| AVCTORE ||
THEODORO PELTANO SO-||cietatis IESV Theologo.|| AD ...**

Peltanus, Theodor Anton

Ingolstadii, 1580

Octavi. Non vnam ieiuniorum omnium rationem, neque parem eorundem obligationem esse, sed quorundam maiorem, aliorum minorem.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-46891](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-46891)

Non unam ieiuniorum omnium rationem, neque parem eorundem obligationem esse, sed quorundam maiorem, aliorum minorem.

CAPVT OCTAVVM.

Ieiuniorum alia libera, alia necessaria, & cuiusmodi sine utraque.

IEIUNIORVM alia sunt necessaria, alia libera. Libera vocamus, quæ ita cum laude & merito suscipiuntur, ut tamen citra noxam prætermitti queant. Necessaria dicimus, quæ præcepti vim obtinent, adeoque citra causam iuste excusantem inculpatè omitti non valent. Necessaria pleraque omnia certa tempora sibi vendicant; libera non omnia, sed aliqua ex iis tantùm.

Spontaneorum ieiuniorum quedam communia, quædam priuata.

LIBERORVM, quæ spontanea dici possunt, quedam sunt communia, alia priuata. Priuata appellamus, quæ vnusquislibet, quandoque visum fuerit, priuatim vsurpat: Siue illa vsurpet, quòd vitium aliquod debellet; siue ut beneficiù aliquod à Deo Optimo Maximo impetret; siue ut cladem ceruici impendètem propellat. Communia vocamus, quæ certo definitòque tempore à religiosioribus Christianis celebrantur, etsi non ab omnibus; tū ea quoque, quæ cum vniuerso fideiù cœtu obseruantur, qui nulla alioqui ieiunij lege tenentur; siue lex ab eiusmodi vinculo eos absoluat, propter ætatis vel corporis imbecillitatem; siue propter laborum magnitudinem aut negotiorum molem; siue propter aliã quamcunque causam iuste excusantem.

Quæ ieiunia hoc tempore generaliter libera.

INTER ieiunia (nisi votum, aut peculiare statutum, aut peculiaris loci cuiuspiam consuetudo obstet) hac ætate libera censemus ieiunium profabbati, sabbati, & feriæ quartæ; ieiunium maiorum litaniarum & rogationum; ieiunium aduentus Domini; ieiunium quolibet mense recurrens; ieiunium N. Ioannis Baptistæ natiuitatem dies aliquot antecedens, & alia præterea nonnulla, quorum in sacris Canonibus & quorundam quoque Patrum scriptis fit mentio. Nam etsi nonnulla ex illis in nascens Ecclesiæ exordio, & aliquot etiam secula postea, fuerint necessaria; utpote magna seueritate indicta, communique populi consensu & vsu recepta, nunc tamen multis retro annis, quod ad potiorem sui partem attinet, abierunt in dissuetudinem, adeoque ex necessariis facta sunt libera.

Multa ieiunia nunc libera, quæ olim fuerunt obligatoria.

QVOD

QVOD ea autem ieiunia, quæ obiter hîc nunc attigimus, aliquando non fuerint libera, sed absolutè præcepta, id apud eos, qui in veterum monumentis mediocriter versati sunt, quæstionem non habet; attamen quòd hoc tempore non desint, qui de ieiuniorum multitudine conquerantur; alij, qui omnia ieiunia indiscriminatim Christiano homini libera relinqui volunt, placet hoc loco pauca quædam ex veteribus Canonibus & Scriptoribus repetere, quæ ieiunia illa, quæ paulò antè hac hominum memoria libera esse diximus, olim obligatoria, magnâque seueritate præcepta fuisse clarè ostendant. Nam si aliud nihil, minimùm discemus hinc, quantum à primo illo primorum Christianorum feruore, mortificationisque studio paulatim recessum sit.

DE ieiunio itaque profabbati & feriæ quartæ octauus supra sexagesimum Apostolorû Canon ita loquitur; Si quis Episcopus, aut Presbyter, aut Diaconus, aut Lector, aut Cantor quartam feriam, aut parasceuen non ieiunauerit, deponitor; præterquam si imbecillitate corporis impeditur: Si laicus sit, cõmunionem priuator. En grauisima pœna Apostolorum ætate in eos cõstituta, qui profabbati & feriæ quartæ ieiunium citra causam violassent. Neq; enim ob rem leuem, aut Clericus exauctorari, aut laicus cõmunionem priuari solet, sed ob peccatum longè grauisimum.

HVC quoque pertinet illud Clementis principum Apostolorum discipuli: In quarta feria & parasceue nobis ieiunium indixit (Petrus); in illa ob prodicionem, in hac ob passionem. Iussit & in ipso quoque sabbato ieiunare. Et illud Innocentij primi: si sexta feria propter Domini passionem ieiunamus, sabbatum prætermittere non debemus, quod inter tristitiam & lætitiã temporis illius videtur inclusum: Nam constat Apostolos biduo illo, & in mœrore fuisse, & propter metum Iudæorum se oculuisse. Vtique non dubium est, intantum eos biduo memorato ieiunasse, vt traditio Ecclesiæ habeat, isto biduo Sacramenta non celebrari. Et illud Epiphaniij:

COMMVNIONES ordinatæ sunt fieri ab Apostolis quarta & profabbato & dominico. Quarta verò & profabbato ieiunium statutum est vsque ad horam nonam. Et paucis interpositis subdit: Apostoli statuerunt vt in his diebus ieiunia fierent, ita vt impleatur dictum hoc; *Cum ablatus ab ipsis fuerit sponsus, tunc ieiunabunt in*

b illis

Iniusta hoc tempore querela de ieiuniorum multitudine.

Ieiunium profabbati & feriæ quartæ tempore Apostolorum sub anathemate indictum,

Lib. 5. cap. 16. Apost. const.

D. Petrus ieiunium sabbati, profabbati & feriæ quartæ indixit. Epist. 1. ad Dec. cap. 4.

Cur Ecclesia sacro parasceues die & sabbato proximo, Sacramenta non celebret.

In doctrina concen. de fide Catho.

Matth. 9.
Marc. 2.
Luc. 5.

- Hö. 10. in Leui. *illis diebus.* Et illud Origenis; Habemus Quadragesimæ dies consecratos ieiuniis. Habemus quartam & sextam septimæ dies, quibus solenniter ieiunamus. Et illud Damasceni: Aërius nulli Arrianorum secundus, adiecit quædam de suo; negat enim quicquam offerendum esse pro mortuis. Ieiunium feria quarta & sexta, & quadraginta diebus seruari, & pascha celebrari prohibet; stata hæc dānat omnia. Et illud Apolonij: Ieiunia legitima, id est, quarta & sexta feria non sunt soluenda, nisi grandis aliqua necessitas fuerit; quia feria quarta Judas de traditione Domini cogitauit, & sexta feria crucifixus est Saluator. Videbitur ergo, qui in his diebus sine aliqua necessitate soluerit statuta ieiunia, vel cum tradente tradere Saluatorem, vel cum crucifigente crucifigere. En omnes isti idem statuunt de ieiunio sabbati, profabbati, & feriæ quartæ, quod de ieiunio Quadragesimæ; hoc autem strictè obligauit semper.
- Lib. de Hæref. *Cur feria quarta & sexta ieiunandum.*
- d. 3. de conc. Ieiunia.
- Epist. ad Casilinum.
- Lib. 6. cap. vii. etym. Quid statio proprie.
- Luc. 18.
- Lib. offic. ca. 42.
- De cle. inst. c. 23.
- Ad ca. 14. Marc. Lib. 11. cap. 17.
- PERTINET huc quoque illud Augustini: Cur sexta & quarta maximè ieiunet Ecclesia, illa ratio reddi videtur, quod considerato Euangelio ipsa quarta sabbati, consilium reperiuntur ad occidendum Dominum fecisse Iudæi. Intermissio autem vno die traditus est nocte, quæ iam ad sextam sabbati, qui dies passionis eius manifestus est, pertinebat. Et illud Isidori:
- STATIO est obseruatio statutorum dierum vel temporum; Dierum, vt feriæ quartæ & sextæ ieiunium ex veteri lege præceptum, de qua statione in Euangelio dixit ille: *Ieiuno bis in sabbato*, hoc est, quarta & sexta sabbati. Et alio rursus loco idem: Præter hæc autem legitima ieiuniorum tempora omni sexta feria propter passionem Domini à quibusdam ieiunatur. Sed & sabbati dies à plerisque propter quod in eo CHRISTVS iacuit in sepulchro, ieiunio consecratus habetur; ne scilicet Iudæis exultando præbeatur, quod CHRISTVS sustulit moriendo. Hæc ætiologia est planior: Neque enim ideo ieiunamus feria quarta & sexta, quod Iudæi illos dies ieiunio consecratos haberent, sed quod CHRISTVS altero venditus, altero cruci affixus, altero rursus sepultus esset. Eadē ad verbum repetit Rabanus. Et illud Theophylacti:
- FERIA quarta conciliū conuenit, propterea nos ieiunamus quartis feriis. Et illud tandem historiæ tripartitæ: Perdurabat Theodo-

Theodosius in frigore & similiter in æstu, plerunque ieiunabat & maximè quarta & sexta feriis. En quanta de ieiuniis sabbati, pro sabbati, & diei Mercurij testimonia, quæ omnia, Ecclesiæ pastoribus conuenientibus, vitiisque & carnis illecebris paulatim crescentibus, iam olim vsque adeò sunt laxata & enervata, vt ex tribus ieiunij partibus solam à carnibus abstinentiam reliquam habeamus; quamuis ne hanc quidem satis integrè. Pauca enim prouinciæ reperiuntur, quæ die Mercurij à carnibus abstineant, imò non desunt, quæ sabbato quoque carnes manducant, etsi id ex sedis Apostolicæ gratia & condonatione magis, quàm ex lege.

ERAT priscis temporibus feria secunda in ieiuniis quoque, verùm id non apud omnes promiscuè; sed apud monasticen professos, publicæque pœnitentiæ mancipatos præcipuè. Presbyter, habet Gangrensis Synodi decretum, si fornicationem fecerit, vsque ad expletionem septimi anni omni quidem tempore (exceptis paschalibus diebus) tres legitimas ferias in vnaquaq; hebdomada in pane & aqua ieiunet; expleto septimi anni curriculo, si fratres, apud quos pœnituerit, eius congruam pœnitentiam laudauerint, Episcopus in pristinum honorem, iuxta beati Calixti auctoritatem, eum reuocare poterit. Sanè sciendum est, quòd secundum feriam, vnum psalterium canendo, aut vnum denarium pauperibus dando, si opus fuerit, redimere poterit. Simile ieiunium Ioannes, eius nominis octauus, iniūxit illis, qui excommunicati sacrum ministerium contingere ausi fuerant. Sanctio illius, citante Gratiano, ita habet:

DE illis presbyteris, qui tempore sanctissimi prædecessoris nostri Domini Papæ Nicolai excommunicati, sacrum ministerium contingere præsumperunt, ipsi in se damnationis (sicut Canones statuerunt) sententiam intulerunt: tamen quia miseratio Apostolica veniam solet præstare correctis, ob multitudinem misericordiæ illius, hanc indulgentiam exhibemus, vt sancta communione faginati, studeant tribus annis continuis per hebdomadam omni tempore secunda & quarta & sexta feria à vino & carne penitus ieiunare, & vltra lugenda nequaquam committere. Quòd autem veteres Monachi feriam secundam in ieiuniis habuerint, id ex Turonensi Synodo audiuius antè, idem ex eadem paulò post denuo audituri.

Theod. Imp. ieiunat feria quarta & sexta, perduratque in frigore & æstu.

d. 82. Presbyter.

Pœnitentiæ sacerdotis in fornicationem lapsi.

11. q. 3. de illis.

Veteres Monachi feria secunda plerunque ieiunabant.

b 2 DE

DE litaniarum ieiunio pauciora minusque solennia prodita extant, extant tamen & de illis nonnulla quoque synodalia decreta. Etenim Concilium Aurelianense primum tempore Hormisdæ in Gallia celebratum, non solum triduo illo ieiunium, sed vacationes quoque à seruilibus operibus indicit; cauet enim: Rogationes, hoc est, litanias ante ascensionem Domini placuit celebrari; ita ut præmissum triduanum ieiunium in Dominicæ ascensionis solennitate soluatur. Per quod triduum serui & ancillæ ab opere relaxentur, quò magis plebs vniuersa conueniat: Quo triduo omnes abstineant, & quadragesimalibus cibis vtantur.

Can. 29.
Dies rogationū
quondā solenni
ieiunio celebra-
ti.

Can. 33.

Quo ritu veteres
Germani celebra-
uerint maiores
litanias, rogatio-
numque dies.

CONCILIVM porrò Moguntiacum Carolo Magno adhuc imperante celebratum ieiunio, & precibus cinerem quoque & cilicium adiungit. Sanctio illius ita sonat: Placuit nobis, ut litania maior obseruanda sit à cunctis Christianis diebus tribus, sicut legendo reperimus, & sicut sancti Patres nostri instituerunt, non equitando, non preciosis vestibus induti, sed discalciati, cinere & cilicio induti, nisi infirmitas impediuerit. Non fit hinc expressa ieiunij mentio, nihilominus ex adiunctis res est manifesta; siquidem cilicia, & cineres, & nudipedalia à ieiunio & abstinentia antiquitus nunquam ferè seiungebantur. Accedit huc quoque quòd Canon se referat ad maiorum statuta; atqui trecentos annos ante id tempus vulgò per illos dies ieiunia obtinebant.

QVOD si veteres Germani rogationum dies tanta deuotione & pietate celebrabant, facile est, diuinare quo animi sensu, quantaque religione Quadragesimæ ieiunium obseruarint. Cæterum ex hoc Rogationum ieiunio idem fere nobis relictum est, quod ex ieiunio sabbati, profabbati, & diei Mercurij, abstinentia nimirum à carnibus; quanquam istud quoque non omnino plenè; siquidem quibusdam locis dies illi, quod ad ciborum delectum spectat, à cæteris nihil discrepant. Alicubi primò & vltimò abstinetur, interiecto autem, hoc est, die martis non abstinetur. Alibi solus vltimus inter ieiunales habetur. Denique quæuis regio suos hinc habet ritus & consuetudines, à quibus, si bonæ sunt, indigenis recedere non licet. Interim verum est, quod diximus, nempe rogationum ieiunium secundum se absolutè hac ætate nõ esse præcepti, sed tantum consilij.

Magna hac ætate
varietas in die-
rum rogationū
obseruatione.

AD

AD Dominici aduentus ieiunium pertinet illud Innocentianum: Ieiunium apud nos in aduētu Domini agitur. Hoc ieiunium in solis ferè monasteriis hac tempestate obtinet, cum æquè tamè ab Apostolis institutum credi queat, ac ieiunium Quadragesimæ. Quod si qui extra monasteria etatem agentes, illud seruant, nullo legis vinculo compulsi seruant, sed solo virtutis amore pietatisq; studio ducti.

DE ieiunio menstruo Concilium Elibertinum ita cauet: Ieiunia vel abstinencias per singulos menses placuit celebrari, exceptis diebus duorum mensum Iulij & Augusti ob eorundem infirmitatè. Hæc Elibertinæ Synodi Canon vigesimustertius, qui subobscurus est: Si quidè ex hoc decreto certò colligi non potest quotoquoilibet mensis die ieiunaretur, aut quot intra mensem diebus ieiunaretur; nam toto mense ieiunatum fuisse non fit verisimile; nisi quis forsan sanctionem illam non ad omnes, sed tantum ad monachos pertinuisse existimet: Quandoquidem Synodus Turonensis secunda, toto anno excepto tempore paschali, & mense Augusto monachos ad stata quædam ieiunia obligat. verba Canonis sic habent:

DE ieiuniis antiqua statuta à monachis seruentur; vt de pascha vsque ad Quinquagesimam, exceptis Rogationibus, fratribus omni die prandium præparetur. Post Quinquagesimam tota hebdomada exactè ieiunent. Postea vsque ad Calendas Augusti ter in septimana ieiunent, secunda, quarta, & sexta die, his exceptis, qui aliqua infirmitate constricti sunt. In Augusto quotidie prandium habeant. In Septembri toto & in Nouembri ter in septimana ieiunent. In Decembri vsque ad natalem Domini omni die ieiunent: inter natalem & Epiphaniam excepto triduo item prandebunt. Post Epiphaniam vsque ad Quadragesimam ter in septimana ieiunent: Hactenus Turonensè Concilium de monachorum ieiuniis, quæ hac ætate non ita frequentem vsum habent. Nam etsi monachi frequenter ieiunent, non vbiq; tamen eum ieiunandi ritum obseruant.

QUATVORDECIM dierum ieiunium ante Ioannis Baptistæ natalem omnibus Christianis indicit Synodus Salegunstadiensis, ante quingentos annos in Oppido Selgenstad vulgò appellato celebrata. Synodi decretum ita sonat: Volumus, vt quatuor-

b 3 decim

De obserua. ieiunij consilium.

Romæ in aduētu Domini quòdam ieiunatum.

Canon. 23.

Canon. Con. Elibertini de ieiunio menstruo subobscurus.

Canon. 18.

Ieiuniorum ritus & modus monachis in Turonensi Synodo definitus, maiore partè in distuetudinem hoc tempore abiit.

Canon. 1.

Ieiunium quatuor
decim dierum an-
te D. Ioannis fe-
stum quondam
indictum & ce-
lebratum,

Magna vis con-
suetudinis in sta-
tuendis & abro-
gandis legibus.

Ieiuniorum legiti-
me indictorum
quædam sunt cõ-
munia, quædam
loci alicuius p-
pria.

Metropolitani
& Diocesani po-
puli cõsensu ac-
cedente ieiunia
& festa indicere
possunt.

Communia &
propria ieiunia
in tribus discre-
pant.

decim dies omnes Christiani ante festiuitatem sancti Ioannis Ba-
ptistæ in abstinentia sint carnis & sanguinis, nisi infirmitate im-
pediente, aut alicuius festi solennitate. Quod autem non de sola
à carne & sanguine abstinentia, sed de perfecto ieiunio agat, id,
quæ in eodem illo Canone mox subiunguntur, planum faciunt; se-
quitur enim: & ante natiuitatē Domini similiter, & in vigilia Epi-
phanie, & in omnibus vigiliis Apostolorum, & in vigilia assumptionis
S. Mariæ, & in vigilia S. Laurentij, necnon etiam in vigilia om-
nium Sanctorum. Hæc sanè de sola abstinentiâ à carne & sangui-
ne commodè exponi non possunt: Constat enim plerasq; vigiliis
hoc loco recensitas integrum ieiunium deposcere. Huius mensis
Iunio indicti ieiunii nullum, quod equidem sciam, hoc tempore
extat vestigium: Vnde multò magis est liberum, quàm cetera, quo-
rum hæctenus meminimus. Tantam in statuendis & abrogandis
legibus vim habet consuetudo. At iam ad ieiunia necessaria re-
uertamur; de his enim ex instituto in hoc opere differimus.

IEIUNIORVM porrò necessariorum seu præceptorum, quæ-
dam sunt communia, quædam propria. Propria appellamus, quæ
non passim per Ecclesiam celebrantur, aut præcepti vim obtinēt;
sed in certis tantum prouinciis, Diocæsibus, Collegiis, vel Eccle-
siis. Cuiusmodi sunt ea ferè, quæ ob peculiarem aliquam causam,
peculiarium prouinciarum, Diocæsium, Ecclesiarum, vel Colle-
giorum Rectores, in locis, iurisdictioni suæ subiectis, instituit, vel
olim instituerunt. Nam vt vnusquilibet sui compos voto vel iura-
mento ad certum ieiunium seipsum obstringere potest; ita Me-
ropolitani vel Diocesani, populi consensu antecedente, ob illu-
stre aliquod beneficium toti prouinciæ vel diocæsi diuinitus col-
latum, in gratiarum actionem, vel ad propulsandam præsentem
aliquam pestem, aut cladem impendentem, aliquod peculiare iei-
unium vel festum instituere possunt.

COMMUNIA è diuerso ea dicimus, quæ non in hoc vel illo
priuato loco; sed passim per orbem Christianum obtinent. Nec
hunc rursus vel illum populum seorsim ad sui obseruationē ob-
ligant; sed omnes, qui aliàs à ieiunij lege non absoluuntur, promi-
scuè. Nec ab hoc demum, vel illo priuato Episcopo vel Prælato
indicta sunt; sed à supremo totius Ecclesiæ magistratu. Cuiusmo-
di est ieiunium Quadragesimæ, quatuor temporum, & quarundam
vigilia-

vigiliarum: Atque tria hæc sunt potissima, in quibus communia & propria ieiunia inter se discrepant. In aliis autem maiorem partem conspirant.

ET ENIM tria illa, quæ intrinsecam ieiunij ratione absolunt, communibus & propriis ex æquo conueniunt, nisi quis forsan de hoc questione moueat, quod ciborum delectus in Quadragesima aliquatò est accuratior, quàm extra Quadragesimã. Nam in Quadragesima, nisi patriæ cõsuetudo vel pontificis indultũ aliud permittat, non solum à carnibus abstinendũ est, verum etiam ab ouis & lacte & caseo, cæterisq; , quæ ex carne originem trahunt. At vero in extraquadragesimalibus ieiuniis, nisi mos patriæ alicubi reclamet, lacticiuiis vti licet. Consentunt hoc rursus, quod vtraq; inculpatè violantur, cum iusta rationiq; cõsentanea adest violandi causa; aut eiusmodi, quæ bona fide iusta censetur, esto reuera iusta non sit, aut dubia quoque, superioris tamen auctoritate approbata. Nam qui ratione vel superioris auctoritate nititur, siue agat, siue ab opere cesset, non facillè fallitur.

CONSENTIUNT hoc tãdem, quod neutra citra culpam temerè soluuntur. Neq; enim ij solum peccat, qui communia citra causam iustè excusantem, vel piam necessitatem violant, sed ij etiam, qui loci alicuius propria infirmant. Vnicuique, scribit Rabanus, vt lubet, ieiuniorum modum habere licet, seu in ediam extendere: seruata præ omnibus constitutione legitimorum ieiuniorum, quæ suprã commemorauimus, quæ generaliter sancta & Apostolica seruat Ecclesia: Sed & illa quoque seruare oportet vnumquemque, quæ cõmuniter omnibus facere, siue pro tribulatione, siue pro gratiarum actione proprius Ecclesiæ mādāt Episcopus. Quia qui constituta & demandata ieiunia seruare neglexerit, peccat; qui autem expletis legitimis priuata superaddiderit, propriam mercedem habebit. Hæc Rabanus, quæ planum faciunt, non tantum communia obligandi vim obtinere, violataq; noxam adducere, sed loci quoq; cuiusque propria.

VERVM enim uerò licet omne omnino ieiunium obligatorium absq; causa calcatum noxam adducat, non quoduis tamen semper parem: Quandoquidem ea maiorem adducere solent, quæ à maiori auctoritate sunt profecta, ea contra minorem, quæ à minori potestate sunt indicta. Cum ergo maior sit auctoritas

Aposto-

Communia & propria ieiunia in tribus conueniunt.

Lib. 2. ca. 25. de Cler. instit.

Peccant, qui cõstituta ieiunia negligunt, siue ea propria fuerint, siue communia.

Non omnia ieiunia paris sunt obligationis.

Apostolorum & totius Ecclesiæ, quàm cuiuscunq; Metropolitanus; & huius rursus potior, quàm cuiusvis Diocessani aut alterius cuiusque inferioris Prælati; fit, vt cæteris exæquatis, magis peccent, qui citra iustam causam frangunt vel contemnunt communia, quàm qui propria: Siquidem communia omnia ab Apostolis vel sede Apostolica, vel, quod in idem ferè redit, ab vniuersalis Ecclesiæ auctoritate sunt orta, & promulgata. Et inter eos, qui soluunt propria, magis offendunt, qui ea flocci faciunt, quæ religiosè obseruantur in tota prouincia, quàm qui ea, quæ in vno solo Episcopatu, vel in vna tantùm parochia, aut in vno solùm Collegio.

Communia ieiunia maiorem partem ab Apostolis orta.

SUNT qui inter communia & propria hoc quoque intercedere asserunt, quòd hæc illis plerunque sint minùs diuturna. Nam etsi propria perpetua esse queunt, sicut propria quoque festa; ferè tamen eiusmodi non sunt, siue id inde eueniat, quòd causas habeant plurimùm momentaneas; siue inde etiam, quòd priuatæ Ecclesiæ rector facili momento id soleat euertere vel antiquare, quod alius instituerat. Communia autem quòd maiori ex parte perpetuas vel graues certè causas habeant, non ea facilitate abrogantur, quamuis per contrariam consuetudinè abrogari queant. Quemadmodum multa iam, quæ in primitiua Ecclesia piè & religiosè obseruabantur, nunc in dissuetudinè abierunt. Quare nulla simpliciter sunt perpetua, hoc est, ita firma, vt opposita consuetudine vel alio modo labefieri non queant.

Communia ieiunia plerunq; magis diuturna, quàm propria, & quare?

Nullum ieiunium ita firmum, quod cõtraria consuetudine abrogari non queat.

Quid intercedat inter cõmunia ieiunia.

Zachar. 8.

CAETERVM inter communia ieiunia hoc præter cætera intercedit, quòd præferiarum pleraque omnia ab Ecclesiæ Hierarchis, post Apostolorum consummationem sunt instituta. Quadragesima autem ab ipsis Apostolis est nata. Idem affirmant quidam de ieiunio, tertio quoque mense recurrente. Alij aliud de illius origine statuunt. Vt cunq; res habet, certum est æquè in veteri Testamento adumbratum esse atque ieiunium Quadragesimæ. Scriptum est enim: *Ieiunium quarti, & ieiunium quinti, & ieiunium septimi, & ieiunium decimi erit domui Iudæ in gaudium & lætitiã, & in solennitates præclaras.*

VT ergo Apostoli ad Moyse, Eliæ, & CHRISTI exemplum instituerunt ieiunium Quadragesimale; ita, vt quibusdam placet, ad similitudinem ieiunij, quod Iudæi quarto, quinto, septimo, & decimo

decimo mense celebrabant, quatuor temporum ieiunia instituerunt. Verum de hac re loco magis idoneo postea: hinc enim de Ecclesiasticorum ieiuniorum qualitate, eorundemq; inter se discrimine solum disputamus. Porro de communium ieiuniorum generibus non est quod aliquam peculiarem tractationem hinc instituamus: Siquidem ex iis, quæ hæcenus dicta sunt, satis exploratum est, omnia communia ieiunia ad tria capita reduci, nempe ad ieiunium Quadragesimæ, ad ieiunium quatuor temporum, ad ieiunium præferiarum, seu vigiliarum. Quod si quid adhuc superest, quod explicatione indiget, id, dum de singulis seorsim differemus, palam fiet.

Omnia communia Ecclesie ieiunia ad tria capita referuntur.

Inter communia ieiunia, quodcumq; tandem spectare lubeat, principem locum obtinere ieiunium Quadragesimæ.

CAPVT NONVM.

QUACROSANCTVM Quadragesimæ ieiunium in tanta apud veteres veneratione fuit, vt quidam primi nominis Theologi non humanam institutionem, sed diuinam traditionem esse scribere nõ dubitauerint. Sed & illi ipsi quoq; qui illius originem & institutionem ad Apostolos referunt, vt pleriq; omnes referunt, non absq; secreta DEI inspiratione ab iisdem institutum disertè asserunt.

Ieiunium Quadragesimale in magna apud veteres veneratione fuit.

CAETERVM Quadragesimæ nomine aliud nihil hoc loco accipimus, neq; deinceps accepturi sumus, quàm quadraginta dierum ieiunium; siue illud ordinarium fuerit, humanæq; naturæ viribus aptum; siue extraordinarium, communisq; naturæ vires excedens. Ordinarium fuit Niniuitarum; nam etsi primo triduo, cuius solius scripturæ meminerunt, fuerit quodammodo extraordinarium, (abstinebāt enim homines & pecora ab omnibus) reliquis tamen 37. diebus (quadraginta enim totos dies ieiunius, aliisq; pœnitentiæ munitis vacasse creduntur, non tres tantum) fuit communi ieiunantium legi consentaneum. Prodigiosum & quasi extraordinarium fuit Moyfi, Eliæ, & CHRISTI. Transegerunt hi enim 40. dierum intervallum absq; vilo omnino cibo & potu, id quod solis naturæ viribus instructi, præstare non poterant.

Quid accipitur nomine quadragesimæ.

Ionæ 3.

Moyfi, Eliæ, & Christi ieiunium prodigiosum.

C

QVIN